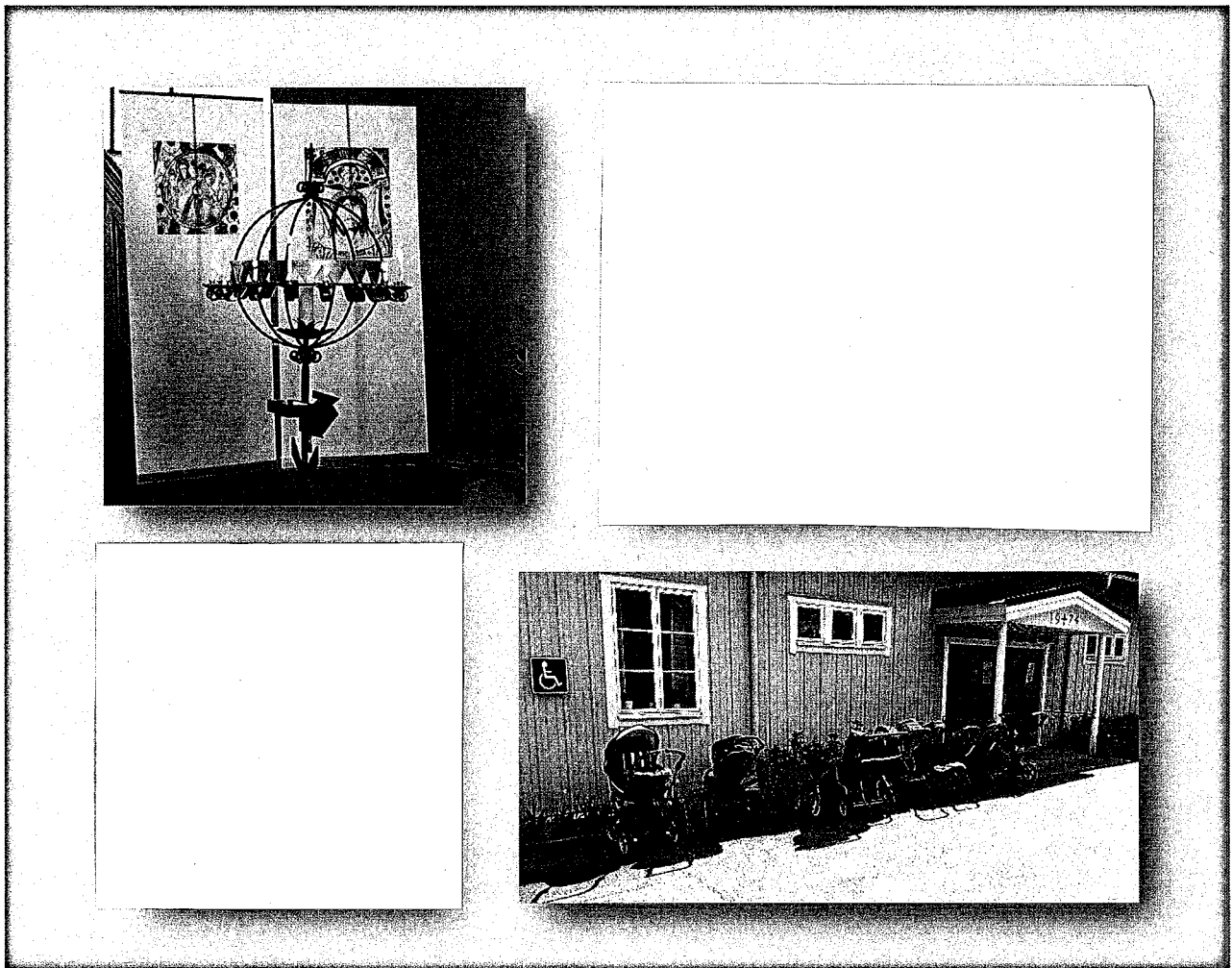

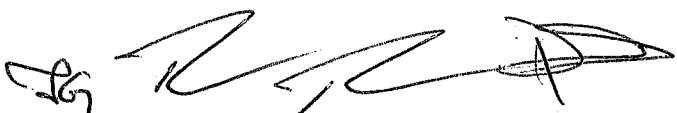
Svenska kyrkan
DANNEMORABYGDENS
FÖRSAMLING

Församlingsinstruktion för Dannemorabygdens församling

Reviderad 2019-11-05

**En levande, livskraftig kyrka
med engagerade, delaktiga människor.**

Dannemorabygdens församling

Innehållsförteckning	sida
1. Inledning	3
2. Dannemorabygdens församling – beskrivning och utmaningar	3
Vår omvärld	
Arbetslivet	
Skolor och omsorg	
Social situation	
Kultur och föreningsliv	
Kyrkans ställning i samhället	
3. Församlingens prioriterade områden och pastorala program	6
Barnverksamhet	
Gudstjänst	
Diakoni	
Lärande/undervisning	
Mission	
4. Sverige-finsk verksamhet och verksamhet på andra språk	9
5. Barnens rätt i kyrkan	9
6. Miljöarbete	9
7. Telefonsjälavård	9
8. Uppföljning, utvärdering och revidering	9

Dannemorabygdens församling

1. Inledning

Församlingsinstruktionen är ett grundläggande måldokument som berättar vad Dannemorabygdens församling är och vill vara. Den beskriver kyrkans grundläggande uppgift: "att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission". Här presenteras också de särskilt prioriterade områden som församlingen arbetar aktivt med. Innehållet i församlingsinstruktionen är ett gemensamt arbete där många människor har varit involverade i samtal vid öppna församlingsträffar, i kyrkoråd och arbetslag. När ordet "vi" används i nedanstående text syftar det på alla som i olika sammanhang deltagit i diskussionerna kring vad det innebär att vara kyrka i dag.

Vår vision: En levande, livskraftig kyrka med engagerade, delaktiga människor.

2. Dannemorabygdens församling – beskrivning och utmaningar

Vår omvärld

Dannemorabygdens församling ligger ca 45 km nordost om Uppsala i Östhammars kommun, och är en av församlingarna i Upplands Norra kontrakt i Uppsala stift. Församlingen bildades 2010 genom sammanläggning av de tre församlingarna Dannemora, Film och Morkarla. I församlingen finns tre medeltida kyrkor (Dannemora, Film och Morkarla) och en 1700-tals kyrka i Österbybruk, Brukskyrkan. I alla kyrkorna hålls regelbundet gudstjänster.

Folkmängden inom församlingen uppgick den 31 december 2017 till 3 730 personer, varav 2 738 tillhörde Svenska Kyrkan. Andelen tillhöriga uppgick därmed till 73,4 % att jämföra med genomsnittet för riket på 59,4% och Östhammars kommun 72,3%.

De flesta invånarna (ca 2 400) bor i Österbybruks tätort, drygt 200 bor i Dannemora tätort och övriga invånare (900) bor i övriga delar av församlingen.

Dannemorabygden är en bygd med inflyttning av såväl barnfamiljer som av nyblivna pensionärer. Bostäder byggs, kommunikationerna med buss till omgivande tätorter och anslutning till Upptåget har förbättrats.

Östhammars kommun är en finsk förvaltningskommun där invånare med finska som modersmål till största delen bor i Dannemorabygdens församling och i Gimo pastorat. Nu har antalet språk som talas på orten ökat.

I en bygd där många känner igen varandra sedan barnsben, blir arbetet för integration nödvändigt på flera nivåer. Hur definieras "bruksare"? "Morkarlabor"? Konflikter kommer alltid att finnas, men när några hamnar utanför gemenskaper eller blir utsatta för andras förtal eller handgripligheter blir detta en utmaning för församlingen.

Tiden är en viktig faktor. För många familjer räcker inte tiden till för pendling till arbete och skjutsning till barnens aktiviteter. Ungefär en fjärdedel församlingens kyrkotillhöriga finns i åldersgruppen 20-44 år vilket innebär att andelen familjer med barn är stor.

För många äldre finns alldeles för gott om tid. Andelen innevånare över 65 år ökar och är nu i Östhammars kommun mer än 26 % av befolkningen. Människor lever allt längre, vilket ställer stora krav på sjuk- och äldreomsorg. Om tid är en bristvara och en utmaning för barnfamiljer, är den ökande ensamheten en utmaning för den åldrande delen av befolkningen.

Utifrån ovanstående ser vi följande utmaningar:

- Konflikter mellan "gamla" och "nya" innevånare – hur verka för integration?
- Stress och utbrändhet med sjukskrivningar och ekonomisk utsatthet bland barnfamiljer
- Ensamhet bland äldre som inte längre har daglig kontakt med tidigare arbetskamrater och vars dagliga kontakt är mest med personer som har som yrke att arbeta med äldre.

Arbetslivet

Många bruksorter har haft tuffa tider med avfolkning och hög arbetslöshet. Det har inte varit fallet för Österbybruk. Här är utmaningen snarare att utbildningsnivån är relativt låg, och att det saknas utbildad arbetskraft. Det är ett glesbygdens dilemma.

De största arbetsgivarna i bygden/orten är förutom Österby Gjuteri AB, Östhammars kommun (skola, barnomsorg, äldreomsorg) och Region Uppland (vårdcentralen).

Affärer, bank, restauranger och annan servicenäring ger också arbetstillfällen och väsentlig service till bygden.

Pendling förekommer framför allt till Forsmark (Vattenfall) och Sandvik Coromant i Gimo men även till arbetsplatser i Uppsala.

Utmaningar:

- Arbetstillfällen för nyanlända som än inte har kontakter och tillräckliga kunskaper i svenska.
- Arbetskraft för tjänster som kräver högre utbildning

Skola och omsorg

I Österbybruk finns förskolor, fritidshem, grundskola och högstadieskola. Skolorna ligger nära sim- och sporthall, bibliotek och kulturhistoriska miljöer vid herrgården och dess omgivning, där det finns stora möjligheter till lek och lärande. Brukskyrkan och Kyrkans hus ingår i herrgårdsområdet och skolan finns i dess närhet.

Här finns vårdcentral, tandläkare, apotek, servicelägenheter, särskilt boende och gruppboende.

Utmaningar:

- att inom ramen för läroplanen hitta samverkansmöjligheter med skolan.
- att låta barnen lära känna den omgivande miljön och de medeltida kyrkorna utanför Österbybruk
- att underlätta för äldre och yngre på boenden av olika slag att få fira gudstjänst

Social situation

Med hjälp av distriktssköterskan på Familjecentralen i Kyrkans Hus går det att få ett hum om hur många barn som föds på orten och hur familjerna har det. Föräldrar kämpar med sitt föräldraskap, ensamhet, missbruksproblematik på orten, ungdomars ökade ohälsa, äldres ekonomiska och sociala utsatthet, arbetsmarknaden samt att komma som nyanländ utan gemensamt språk och sammanhang på orten – de sociala utmaningarna är många.

Jesus möter i sina vandringar längs vägarna på landsbygden framför allt människor som riskerar att hamna eller redan hamnat utanför. Han stannar, lyssnar, samtalar, tröstar, reser upp människor som kämpar med sina liv. Dannemorabygdens församling vill vara en kyrka som lever i Jesu efterföljd och ger plats för samtal och handlingar som ger människor kraft och tröst i sina liv.

Vänskapsband som knutits under några år av integrationsarbete finns kvar, och lärdomarna är många. Det internationella engagemanget har stärkts och vikten av solidariteten med utsatta grupper har aldrig varit så tydlig som nu. Det vi har sett är ett ideellt engagemang som det är viktigt att ta vara på i församlingens arbete med internationella frågor, men också när det gäller dem som i vår egen bygd har en svår vardagstillvaro.

Kyrkis är en mötesplats i kyrkans barnlokaler för familjer med barn i åldrarna 0-5 år där familjerna umgås, leker, pysslar, sjunger och fikar tillsammans. Vi samverkar med Region Uppland genom att erbjuda olika verksamheter samt stödjande insatser vid behov: diakoni, barnavårdscentralen på orten, föräldragrupper samt psykolog från mödra-barnhälsovården i Region Uppland.

Utmaningar:

- att ge plats för möten mellan olika människor
- att ge barn och ungdomar en plats och ett sammanhang där trygghet för råda och där barnet/ungdomen får vara för sin egen skull och på sina egna villkor.
- att lyssna och ge plats för samtal när människor kämpar med livet och sin utsatthet.
- att ta tillvara det ideella engagemang som finns för andra människor
- att ta på allvar den profetiska roll kyrkan har att stå upp för människovärde, kämpa för en god integration och en human lagstiftning för den som har varit tvungen att lämna eller fly från sitt hemland.
- att värna de nätverk och förtroenden som finns och fortsätter att växa i samhället.

Kultur och föreningsliv

Dannemorabygdens församling är rik på kulturhistoria och levande bruksmiljöer.

Församlingens kyrkor berättar på sina olika sätt om människors liv, tro och gemenskaper genom sekler. Brukskyrkan som en del av herrgårdsområdet, Films kyrka som den gamla sockenkyrkan för Österbybruk, Dannemora kyrka som sockenkyrka för jordbruksbygden och för gruvsamhället där gruvan låg på gränsen mot Film, Morkarla kyrka vid den gamla leden norrifrån mot kusten och sockenkyrkan bland byarna i socknen. I Dannemorabygdens församling finns ett stort antal föreningar och organisationer som både håller bygdens kulturer levande och värnar bygdens historia. Orangeritradgården, Ånghammaren, Sadelmarkarlängan,

och Bruno Liljeforsateljén. Vallonsmedjan, världens enda bevarade vallonsmedja, muséer av olika slag, och varje år anordnas evenemang som drar många besökare.

Kyrkan anordnar varje sommar konserter med fritt inträde, både i Österbybruks kyrka och i Morkarla kyrka. Kyrkokonstens dag värnar att kyrkornas konstskatter ska kunna beses av församlingsbor och tillresta. Folkdansen är viktig, nyckelharpan har sitt världscentrum i Österbybruk och spelmanstraditionen lever starkt med årligen återkommande nyckelharpsstämmor. Alla bidrar till att bygden och traditionerna lever. Dessutom finns ett antal aktiva idrottsföreningar.

Utmaningar:

- att ha kontakt med och samverka med olika aktörer i bygden
- att tänka traditioner både bakåt i tiden och framåt, både kultur från bygden och kultur från invånarnas olika hembygder.
- att se och möta de personer som inte är engagerade i föreningsverksamhet

Kyrkans ställning i samhället

Församlingen strävar efter att ha kontakter med aktörer i samhället på alla nivåer och kyrkor och församlingshem har fått utgöra samlingsplatser vid kriser och katastrofer av olika slag. Kyrkliga handlingar har en relativt stark ställning men kunskapen om kyrkan och kyrkans berättelser och traditioner minskar. Utträdena har varit höga till antalet vilket är sorgligt och i längden påverkar församlingens ekonomi. Dannemorabygdens församling står inför samma utveckling som de flesta andra församlingarna i Sverige. Församlingen står inför en sammanläggningsprocess till en större organisatorisk enhet men tidpunkten för denna är oviss. Det finns - trots den ökande sekulariseringen i samhället - ett behov av andlig fördjupning och ett intresse av att diskutera existentiella frågor.

Utmaningar:

- att få en närmare kontakt mellan kyrka och arbetsliv.
- att skapa rum för andlig fördjupning för människor som inte vill kalla sig för "andliga" eller "sökare".

3. Församlingens prioriterade områden och pastorala program

Dannemorabygdens församling vill vara en mötesplats där följande begrepp är grundpelare: **delaktighet, närvaro, öppenhet och respekt för människovärdet.**

Utifrån de utmaningar som finns i bygden, väljer Dannemorabygdens församling att prioritera följande områden:

Barnverksamhet, Gudstjänst, Diakoni

Vårt pastorala program är uttryck för hur vi vill konkretisera våra grundpelare och våra prioriterade områden så att innehållet blir en verklighet för alla som bor och vistas i Dannemorabygden.

Barnverksamhet

I Dannemorabygdens församlingen finns många barnfamiljer. Kontakten med dessa familjer är viktig.

-Varje barn som föds hälsas välkommen till världen genom en hälsning, ett besök, en gåva och en dopinbjudan.

Dopgudstjänster ska vara enkla att boka, lokal för dopkaffe finns att hyra, förutom präst medverkar musiker vid varje dop. Vid dopet får dopbarnet en ljusstake tillverkad av en av bygdens keramiker. En ängel från samma keramiker hängs upp i Kyrkans Hus efter dopet och delas ut vid efterföljande dopfest vid Kyndelmässodagens gudstjänst som firas i Kyrkan Hus. Gudstjänst och måltid hör ihop. Därför har gudstjänster och mässor med fokus på barnen alltid en efterföljande måltid. Dophälsningar skickas vid årsdagen på dopet.

-Församlingen ska erbjuda gruppverksamhet för barn upp till 13 år, konfirmandgrupp med unga ledare och ungdomsgrupp. De unga ledarna erbjuds att åka på läger i Svenska kyrkans ungas regi.

-Samarbete finns med sportklubbar och församlingen medverka vid fotbollsförbundets fotbollsskola för att möta och underlätta för barnen och ungdomarna.

-Samarbete med barnavårdscentral finns med distriktssköterska som finns tillgänglig en gång i veckan på "Kyrkis"-tid för vägning av barnen och stöd för föräldrarna. Barnavårdscentralens föräldragrupp möts i kyrkans lokaler.

-Verksamhet erbjuds barnen under höst- vår och sommarlov.

-För barnverksamheten finns ändamålsenliga och väl skötta lokaler, utbildad personal samt medel avsatta för verksamheten.

-Kontakter med skolan finns men behöver utvecklas.

Gudstjänst

Gudstjänsten ska präglas av öppenhet, delaktighet och gemenskap så att alla kan känna sig välkomna och människor får ett tolkningsmönster i livet. Församlingen vill genom gudstjänstlivet knyta relationer, inbjuda till dialog kring trosfrågor samt erbjuda glädje, hopp och andlig fördjupning.

-Varje söndag och övriga kyrkliga helgdagar firas huvudgudstjänst i någon av församlingens kyrkor, i Kyrkans Hus eller som en friluftsgudstjänst.

-Gudstjänst med nattvard firas minst 24 gånger per år.

-förutom huvudgudstjänster behövs gudstjänster med mer tematisk karaktär och vid andra tidpunkter. Dessa arbetas fram och förankras i olika grupper och med olika fokus.

-I enlighet med Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (2018) ska det i gudstjänsterna finnas plats och möjlighet för volontärer att medverka på olika sätt.

-Språket i gudstjänsterna behöver vara anpassat till de människor som deltar, vilket betyder att det i församlingens gudstjänster också kan behöva finnas moment på olika språk, bland annat finska, ryska och arabiska.

-Ekumeniska gudstjänster ska firas med viss regelbundenhet.

-Musik- och körverksamhet prioriteras i gudstjänster och kyrkliga handlingar.

Diakoni

De bibliska berättelserna talar från första till sista berättelsen om glädjen och svårigheten i att vara människa.. Fokus är på människor i utsatthet. Vem som är mest utsatt varierar. Därför ska församlingens arbete värna såväl gemenskapsskapande sammanhang som stöd för den som av olika skäl far illa eller hamnar utanför.

Församlingens diakonala grundhållning bygger på ömsesidighet och frihet, utifrån Jesu ord: ”vad vill ni att jag ska göra för er?”.

- Dannemorabygdens församling vill arbeta aktivt med uppsökande verksamhet genom hembesök och samtal.
- Församlingen ska samverka i samhällets sociala arbete samt möta de lokala behoven.
- Verksamheten ska vara av varierande slag och med fokus på olika åldrar som dagträffar, andakter på serviceboenden, morgonböner med kaffestund, födelsedagsfester, enskilda samtal och hembesök.
- Den profetiska diakonin har sitt fokus på människor som på olika sätt är utsatta, marginaliserade i samhället eller som inte själva kan göra sina röster hörda, exempelvis långtidsarbetslösa, asylsökande och nyanlända personer, människor med missbruksproblematik, de som flytt sina hemländer på grund av fattigdom och förföljelse.
- Gemenskapen runt bordet blir lika viktig som att inta lagad mat, att dela matkulturer och att få sitta ner och äta som vuxen medan barnen kan leka tillsammans med andra.
- De diakonala insatserna kräver olika typer av arbetssätt och förutsätter kontakter med myndigheter och övriga civilsamhället.
- Dannemorabygdens församling ska i allt sitt arbete ha en diakonal utgångspunkt.

Undervisning/Lärande

Fokus för församlingens undervisning är ett lärande som bygger på att varje människa har något att bidra med, oavsett ålder och erfarenhet.

Tillsammans vill vi utifrån våra liv och bibelns berättelser dela erfarenheten av Guds närvaro och människans villkor i livet för att på så sätt utvecklas i vår andlighet. Detta bör ske i alla verksamheter.

Församlingen har en aktuell handlingsplan för konfirmandarbetet. Planen utvärderas årligen och revideras.

Mission

Dannemorabygdens församling är en Guds kyrka i Dannemorabygden. Att leva mission är att leva i Guds kallelse att vara kyrka. Varje möte med en annan människa är ett möte med Gud. Därför ska varje möte präglas av respekt. Församlingens sammanhang ska ha sin grund i den kärlek som ger liv och verkar för tillit mellan människor. Dannemorabygdens församling vill skapa miljöer där det finns trygghet att prova tankar, att växa som människa och leva som Guds älskade barn bland andra av Gud älskade.

Dannemorabygdens församling vill dela erfarenheten av en Gud som säger: ”det som ni har gjort för en av dessa mina minsta det har ni gjort för mig”.

- Jesu ord "gå därför ut" i missionsbefallningen innebär att vara där människor är, på skolor och arbetsplatser, på gator och torg.
- Med församlingshem, som bokstavigt talat ligger "mitt i byn", finns också möjligheter att via olika aktiviteter skapa mötesplatser.
- Församlingen strävar efter att delta, medverka och bjuda in till olika kulturella evenemang i bygden och på så sätt bygga upp kontaktnät och relationer med alla som vistas i församlingen.
- Flera av församlingens kyrkor ska vara öppna och bemannade vissa dagar under sommaren.

4. Sverige-finsk verksamhet och verksamhet på andra språk.

Församlingens sverigefinska församlingsbor äger rätt till gudstjänster, kyrkliga handlingar och själavård på sitt eget modersmål. Finsktalande präst kallas regelbundet till församlingen. Något behov av gudstjänster på andra språk än svenska och finska finns i dagsläget inte, däremot kan bibelläsning på fler språk än finska och svenska förekomma i gudstjänsten.

5. Barnens rätt i kyrkan

Jesus håller fram barnen som självständiga subjekt och förebilder för lärjungaskap. Barnen har samma rättigheter som vuxna att få vara en del av vår kyrka. Vi är skyldiga att möta barnen där de befinner sig på deras villkor. Vi vill kunna möta barnen både när de kommer till församlingens verksamheter och där de dagligen vistas.

Enligt kyrkoordningens kapitel 4, § 4, ska kyrkorådet göra barnkonsekvensanalyser inför beslut. Barnkonsekvensanalyser görs i de strategiska processerna.

Till församlingens kyrkor har nya barnmöbler köpts in eller plockats i ordning.

Församlingens barn- och ungdomskörer medverkar i olika former av gudstjänster. Likaså församlingens konfirmander och unga ledare. Som ett led i att se till barnfamiljers och barns behov har församlingen tillsammans med Eumeniakyrkan och Pingstkyrkan bjudit in till vardagsgudstjänster, där gudstjänst firas och måltid delas.

6. Miljöarbete

Församlingen har för avsikt att genomföra en miljö- och energiöversyn av våra verksamheter för att minska vår påverkan på miljön samt för att sänka våra energikostnader.

I solidaritet med omvärlden och närmiljön vill vi gynna en rättvis handel samt dem som arbetar i vårt närområde genom att handla närodlat och prioritera ekologiska varor.

7. Telefonsjälavård

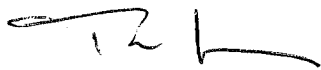
Församlingen bidrar med personal och arbetstid i den i stiftet gemensamma telefonsjälavården.

8. Uppföljning, utvärdering och revidering

Utvärdering av församlingsinstruktionen sker i samband med en ny mandatperiod eller när det sker en väsentlig förändring i församlingen.

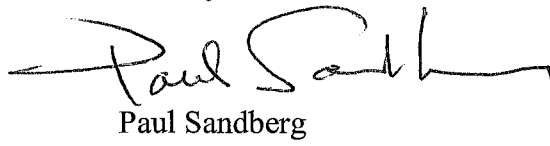
Församlingsinstruktionen utvärderas också kontinuerligt i samband med den årliga budget- och verksamhetsuppföljningen och relateras till måluppfyllelse och resultat.

Österbybruk 2019-11-05

Tina Johansson
Kyrkoherde

Österbybruk 2019-11-05

Paul Sandberg
Ordförande, kyrkofullmäktige

